

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.002.08.2016
P/16/038

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 87, F +48 22 444 56 98
kps@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/038 – Dobór osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Piotr Chwaliński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/14/2016 z dnia 11 maja 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, Aleja Królewska 3, 24-100 Puławy (zwane dalej Centrum lub PCPR).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Suszek-Zawadzka, Dyrektor PCPR (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli¹, PCPR na ogół prawidłowo realizowało zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej², polegające na umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej i doborze osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kierowaniu dzieci do rodzin zastępczych, finansowaniu ich pobytu oraz sprawowaniu bieżącego nadzoru. W badanym okresie wszystkie dzieci wobec których sąd wydał postanowienia o umieszczeniu w rodzinnej pieczy zastępczej zostały wykonane.

Na terenie powiatu funkcjonuje jeden rodzinny dom dziecka oraz jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 30 wychowanków. W okresie 2013-2014 przebywało w Placówce dwoje dzieci poniżej 7 roku życia oraz 4 dzieci do lat 10 w związku z tym, iż umieszczone było w nim ich starsze rodzeństwo. Dzieci do lat 7 w styczniu 2015 r. zostały przekazane rodzinie adopcyjnej, zgodnie z postanowieniem sądu, natomiast dzieci do lat 10 przebywają w placówce ponieważ ich rodzice nie są pozbawieni władzy rodzicielskiej, a sąd nie wydał postanowienia o przeniesieniu ich do rodziny zastępczej. W żadnym z badanych lat nie został przekroczony limit umieszczonych w placówce dzieci, a według stanu na koniec grudnia 2015 r. przebywało w niej 25 dzieci w wieku od 8-17 lat oraz 5 dzieci powyżej 18 roku życia.

W badanym okresie 2013-2015, Centrum posiadało rozeznanie co do aktualnych i przyszłych potrzeb w zakresie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz podejmowało działania na rzecz pozyskania osób do pełnienia takiej funkcji. Występowały jednak trudności w pozyskiwaniu nowych kandydatów, pomimo prowadzonych działań na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego. Świadczyć o tym może to, że liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w latach 2013-2015 zmniejszyła się z 33 do 18.

Z zaplanowanego na lata 2013-2015 r. limitu 5 rodzin zastępczych zawodowych oraz 3 rodzinnych domów dziecka, nie zostały utworzone 2 rodziny zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. Z ustaleń wynika, że głównym powodem był brak osób zainteresowanych

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 575., zwana dalej ustawą lub ustawą o pieczy zastępczej.

pełnieniem tej funkcji, a szczególnie opieką nad dziećmi sprawiającymi bardzo duże problemy wychowawcze oraz niepełnosprawnymi, w tym z zaburzeniami umysłowymi.

Zgodnie z przepisami ustawy, dokonywane były okresowe oceny sytuacji dziecka, oceny rodzin zastępczych, a formułowane na piśmie opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej były przekazywane do sądu rodzinnego. Zwrócić jednak należy uwagę na dokonywanie okresowych ocen dzieci bez pełnego udziału osób z nimi współpracujących.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na braku w zawieranych umowach-zleceniach zapisu o wysokości kosztów utrzymania i eksploatacji lokalu mieszkalnego, w którym ma być pełniona funkcja rodziny zastępczej, tj. nie uwzględnienia wszystkich elementów podanych w art. 54 ust. 3 ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozeznanie co do aktualnych i przyszłych potrzeb w zakresie rodzin zastępczych

Opis stanu faktycznego

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach działa na podstawie statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Rady Powiatu w Puławach³ oraz Regulaminu organizacyjnego przyjętego Uchwałą Zarządu Powiatu w Puławach z dnia 14 września 2012 r.⁴, który określa zasady funkcjonowania, szczegółową organizację oraz tryb pracy Centrum. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego⁵.

(dowód: akta kontroli str. 6-38)

Realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zajmowały się cztery osoby posiadające wykształcenie pedagogiczne, zatrudnione w Zespole ds. Pieczy Zastępczej (w tym dwóch koordynatorów), posiadające kwalifikacje oraz spełnione warunki wymagane na zajmowanym stanowisku pracy, określone w art. 78 ustawy. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 14a, koordynatorzy uczestniczyli corocznie w specjalistycznych szkoleniach podnosząc systematycznie kwalifikacje, a ich praca nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego. Do 31 grudnia 2014 r. wsparciem koordynatora objęte były wszystkie rodziny pieczy zastępczej, nieposiadające co najmniej 2-letniego doświadczenia, natomiast od 1 stycznia 2015 r. zgodnie z art. 77 ust. 1 taką opieką objęto wszystkie rodziny na ich wniosek. Ponadto, w badanym okresie 2013-2015 koordynatorzy nie przekroczyli limitu rodzin, określonego w art. 77 ust. 4 w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2015 r., tj. 15 rodzin zastępczych, poprzednio 30 rodzin. W okresie objętym kontrolą koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zapewnili opiekę wszystkim rodzinom zastępczym, które o to wniosły.

2. Z przeprowadzonej analizy funkcjonującej pieczy zastępczej w latach 2013-2015 wynika, iż zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych ze 142 wychowujących 202 dzieci w 2013 r. do 128 ze zmniejszoną również do 191 dzieci w 2015 r.

W powiecie puławskim, najwięcej dzieci objętych pieczą zastępczą było wychowywanych w rodzinach spokrewnionych. Według stanu na koniec grudnia było to: 2013 r. – 125, w 2014 r. – 113, a w 2015 r. 110 dzieci. Była to najliczniejsza grupa wśród rodzinnych form opieki zastępczej: w 2013 r. funkcjonowały 94 spokrewnione rodziny zastępcze, a w okresie 2014 - 2015 było ich 79.

Kolejną grupę stanowią rodziny zastępcze niezawodowe: w 2013 r. w 39 rodzinach niezawodowych wychowywało się 43 dzieci, a na koniec grudnia 2014 – 2015, w 32 niezawodowych rodzinach opiekę znalazło odpowiednio 38 oraz 39 dzieci. Najmniej liczną grupę stanowiły rodziny zastępcze zawodowe, którym zwiększono liczbę powierzeń dzieci i

³ Uchwała Nr XIV/124/2012 z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Rodzinie w Puławach.

⁴ Uchwała Nr 279/2012 z dnia 14 września 2012 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego PCPR.

⁵ Zarządzenie Nr 104/2011 z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

tak w roku 2013 funkcjonowało 9 rodzin zawodowych z 23 podopiecznymi oraz w latach 2014 – 2015 po 12 rodzin odpowiednio z 43 oraz 42 dziećmi.

W latach 2014-2015, spośród funkcjonujących rodzin zastępczych zawodowych (jedna niezawodowa i jedna zawodowa), utworzono 2 rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Ponadto, na terenie powiatu funkcjonuje jeden rodzinny dom dziecka oraz jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego mogąca pomieścić 30 wychowanków. W okresie 2013-2014 przebywało w placówce dwoje dzieci poniżej 7 roku życia oraz 4 dzieci do lat 10 w związku z tym, iż umieszczone było w nim ich starsze rodzeństwo. Dzieci do lat 7 w styczniu 2015 r. zostały przekazane rodzinie adopcyjnej, zgodnie z postanowieniem sądu, natomiast dzieci do lat 10 przebywają w placówce ponieważ ich rodzice nie są pozbawieni władzy rodzicielskiej, a sąd nie wydał postanowienia o przeniesieniu ich do rodziny zastępczej. W żadnym z badanych lat nie został przekroczony limit umieszczonych w placówce dzieci, a według stanu na koniec grudnia 2015 r. przebywało w niej 25 dzieci w wieku od 8-17 lat oraz 5 dzieci powyżej 18 roku życia.

Liczba wydanych i wykonanych orzeczeń sądu w sprawie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej zmniejszyła się z 45 w 2013 r. do 24 w 2014 r., i do 37 w 2015 r. Zmniejszyła się również liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z domu rodzinnego z 38 w 2013 r. do 31 dzieci w 2015 r.

Wszystkie postanowienia sądu w sprawie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie powiatu zostały wykonane. Według stanu na koniec 2015 r. Centrum dysponowało 3 wolnymi miejscami w zawodowych rodzinach zastępczych, w tym jednym w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Zaznaczyć należy, iż zwiększyła się liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze i powróciły do rodziny biologicznej z 8 w 2013 r. do 12 dzieci w 2015 r.

Z powodu niewystarczającej liczby kandydatów oraz zmniejszenia liczby wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej dzieci, nie w pełni zrealizowano założone na lata 2013-2015 limity nowych rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka. W powyższym okresie zaplanowano utworzenie odpowiednio: 2, 2 i 1 rodziny zastępczej zawodowej, natomiast latach 2013-2014 utworzono tylko 2 rodziny, a w 2015 r. – żadnej. Ponadto, z zaplanowanych 3 rodzinnych domów dziecka, utworzono tylko 1. Na wykonanie limitów miała wpływ mniejsza liczba dzieci potrzebujących umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej oraz brak osób zainteresowanych pełnieniem tej funkcji, a szczególnie opieką nad dziećmi sprawiającymi bardzo duże problemy wychowawcze oraz niepełnosprawnymi, w tym z zaburzeniami umysłowymi.

Z ustaleń kontroli wynika, iż ww. limity nie zostały skorygowane przez Zarząd Powiatu. Pomimo powyższego, należy jednak zaznaczyć, iż posiadane rozeznanie przez Centrum potrzeb w zakresie pieczy zastępczej było adekwatne do aktualnej sytuacji ilości rodzin zastępczych i liczby dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, wszystkie dzieci z terenu powiatu znalazły opiekę i wychowanie w zastępczych formach pieczy zastępczej.

Wszystkie formy rodzinnej pieczy zastępczej, objęte były wsparciem i pomocą między innymi poprzez prowadzenie terapii indywidualnych oraz rodzinnych, prowadzenie grup wsparcia (mających na celu wymianę doświadczeń, informacji, porad), organizowanie szkoleń rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców zastępczych dla rodzin zastępczych, umożliwienie dostępu do specjalistycznej bezpłatnej pomocy prawnej, pedagogicznej i psychologicznej udostępnionych w Centrum oraz w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Puławach.

Ponadto, na podstawie uzgodnienia między rodzinami zastępczymi i biologicznymi, przy udziale pracowników PCPR i OPS, ustaleń sądowych, dzieci przebywające w pieczy zastępczej miały możliwość kontaktu z rodziną biologiczną poprzez kontakt telefoniczny i osobisty w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, w domach rodzinnych czy na terenie Centrum.

Z uzyskanych w trakcie kontroli informacji wynika, że nie jest realne całkowite wygaszanie instytucjonalnych form pomocy dla dzieci na rzecz form rodzinnych. Głównym powodem jest brak osób zainteresowanych do pełnienia tak trudnej funkcji, w szczególności w odniesieniu

do dzieci sprawiających bardzo duże problemy wychowawcze (zdarza się że z uzależnieniem) oraz dzieci z niepełnosprawnościami, w tym umysłowymi. W pewnym stopniu do braku zainteresowania bycia rodziną zastępczą może przyczyniać się również ocena rodzin zastępczych dokonywana czasami przez media i otoczenie.

(dowód: akta kontroli str. 61-65, 189-211, 990-1013)

3. Przyjęte uchwałami Rady Powiatu w Puławach, trzyletnie Powiatowe Programy Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 oraz na lata 2015-2017⁶, były opracowane na podstawie zestawień potrzeb w zakresie pieczy zastępczej, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o pieczy zastępczej i przekazane przez Dyrektora Centrum do Rady Powiatu, zgodnie z art. 182 ust. 6 w związku z ust. 5 ustawy. Uwzględniały one zagadnienia związane z rodziną i instytucjonalną pieczą zastępczą, w tym pozyskiwanie i przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Opracowanie Programów każdorazowo było poprzedzone konsultacjami między innymi z: zawodowymi rodzinami zastępczymi, Sądem rejonowym w Puławach – Wydział Rodzinny i Nieletnich, placówką opiekuńczo-wychowawczą, pracownikami socjalnymi i asystentami z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu puławskiego, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny, tj. stowarzyszenia: „Barwy Tęczy”, „Rodzina”, „Promyk”, „Na rzecz osób potrzebujących – Pogodne Życie”, „Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – Dajmy Im Szansę”, „Na Rzecz Dzieci Potrzebujących Pomocy i Ich Rodzinom – Tęcza”. Z realizacji ww. Programów za lata 2013-2015 były przekazywane do Zarządu Powiatu sprawozdania, w których przedstawiono m.in. osiągnięte efekty oraz informowano o realizacji zakładanych celów.

W Programach dokonana została między innymi analiza planowanych i osiągniętych celów strategicznych obszaru pieczy zastępczej, za pomocą jednej z popularnych technik analitycznych SWOT, gdzie wykazane zostały silne i słabe strony oraz szanse i wady funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej. Wytyczone zostały cele i działania programu, terminy ich realizacji, realizatorzy poszczególnych celów, źródła finansowania oraz zawierały ocenę osiągniętych rezultatów z poprzedniego okresu. Wskaźniki badane przez PCPR w procesie ewaluacji programów nie zawierały liczbowych ani procentowych wartości docelowych. Zdaniem NIK, brak zwymiarowanych wskaźników pozwala jedynie na monitorowanie realizowanych celów, natomiast nie pozwala na dokonywanie pełnych i jednoznacznych ocen realizacji Programu i wskazuje na częściowo formalny charakter tych dokumentów.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy, Programy zawierały coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 71-244)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Z zaplanowanego na lata 2013-2015 r. limitu 5 rodzin zastępczych zawodowych oraz 3 rodzinnych domów dziecka, nie zostały utworzone 2 rodziny zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. Z ustaleń wynika, że głównym powodem był brak osób zainteresowanych do pełnienia tej funkcji, a szczególnie opieką nad dziećmi sprawiającymi bardzo duże problemy wychowawcze oraz niepełnosprawnymi, w tym z zaburzeniami umysłowymi.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Działania na rzecz pozyskania osób do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz ich przygotowania gwarantującego odpowiedni standard.

Opis stanu faktycznego

PCPR w Puławach prowadziło ciągle nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, spokrewnionej lub rodzinnego domu dziecka. Informacje o naborze wraz z załącznikami do pobrania, dokumentami niezbędnymi do złożenia wniosku wraz z numerami telefonów do osób udzielających szczegółowych

⁶ Uchwała Nr XVII/153/2012 z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie przyjęcia „PPRPZ w Powiecie Puławskim na lata 2012-2014” oraz uchwała Nr V/38/2015 z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia „PPRPZ w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017”

informacji, umieszczane były na stronie internetowej Centrum. Ponadto promowanie idei rodzicielstwa zastępczego odbywało się między innymi poprzez: umieszczanie broszur, plakatów promujących na tablicach informacyjnych Centrum, dystrybucję ulotek informacyjnych w ośrodkach pomocy społecznej, ośrodków zdrowia, szkół z terenu powiatu, rozpowszechnianie informacji podczas corocznych imprez: Targów Pracy, dożynek powiatowych, na organizowanych cyklicznie pod koniec maja każdego roku obchodach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, umieszczanie informacji w lokalnym Kwartalniku Powiatu oraz poprzez odczytywanie listów informujących wiernych o potrzebie pomocy potrzebującym bezpiecznego domu dzieciom i poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych, podczas Mszy w okresie Świąt Bożego Narodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 245-261)

Pomimo ww. działań, liczba kandydatów ogółem na poszczególne rodziny zastępcze zmniejszała się systematycznie w kolejnych latach i wynosiła 33 w 2013 r., 21 w 2014 r., 18 w 2015 r. Łącznie spośród 49 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, opinię o spełnieniu warunków na wniosek sądu, stosownie do art. 42 ust. 1 ustawy, otrzymały 32 rodziny spokrewnione, a spośród 17 rodzin zastępczych niezawodowych 10 rodzin oraz z 6 kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe zaświadczenie kwalifikacyjne do sprawowania pieczy zastępczej otrzymały 4 rodziny.

Spadek zainteresowania tą formą opieki oraz niewielka liczba osób zainteresowanych i zgłaszających się jako kandydaci na rodziny zastępcze wynikały z braku zainteresowania pełnieniem tej odpowiedzialnej i trudnej funkcji, w szczególności do podjęcia odpowiedzialności za wychowanie dzieci, które mogłyby potencjalnie sprawiać trudności i problemy opiekuńczo-wychowawcze, jak również dzieci z niepełnosprawnościami, w tym umysłowymi. Z analizy przeprowadzonej ankiety wynika, że do głównych problemów utrudniających podjęcie decyzji o pozostaniu rodziną zastępczą jest między innymi brak akceptacji otoczenia, zła opinia w społeczeństwie o dorabianiu się na dzieciach, konflikty z rodzinami biologicznymi, zbyt niskie wynagrodzenie za całodobową pracę.

Centrum w zakresie rozpoznawania potrzeb odnośnie liczby rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i liczby dzieci wymagających pomocy w formie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, prowadziło analizę liczby wydanych i zrealizowanych postanowień sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, jak również zapytań sądu o możliwość umieszczenia konkretnych dzieci w pieczy zastępczej w toku postępowań w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej. Ponadto, w trakcie opracowywania 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej oraz sądem, dokonana została analiza w zakresie liczby dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej.

W badanym okresie nie było zagrożenia braku miejsc i wszystkie dzieci, wobec których sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w rodzinnej pieczy zastępczej, znalazły opiekę i wychowanie.

Z przeprowadzonej analizy wszystkich 14 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zawodowej i niezawodowej z badanego okresu 2013-2015 wynika, że kwalifikowanie, dobór kandydatów, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkoleń do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie opinii o spełnieniu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej dla potrzeby sądu, dokonywane było zgodnie w oparciu o przepisy ustawy. Objęte badaniem wnioski kandydatów spełniały wymogi formalne określone w art. 42 ust. 1-3, a dokumentacja – warunki określone w art. 43 – 45 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Szkolenia dla kandydatów organizowane były na podstawie programu PRIDE, przygotowanego w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej⁷, zawierającego odpowiedni zakres tematyczny i godzinowy między innymi: „Więź a rozwój dziecka, opiekun nauczycielem więzi”, „Strata – oderwanie od rodziny pochodzenia, powrót dzieci do rodziny biologicznej”, „Przygotowanie do podjęcia decyzji o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej”, „Zasady finansowania rodzin zastępczych”.

⁷ Dz. U. Nr 274, poz. 1620.

W trakcie szkolenia kandydaci kierowani byli do odbycia 10 godzinnej praktyki w funkcjonujących rodzinach zastępczych, tj. zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 13 ww. rozporządzenia. Po zakończeniu szkolenia, dane osób, które ukończyły szkolenie zostały umieszczone w rejestrze, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej, prowadzonego od 1 stycznia 2015 r. przez Centrum oraz przekazane do sądu. Czterech kandydatów nie uzyskało pozytywnej opinii i nie otrzymało świadectwa kwalifikacyjnego, między innymi z powodu braku spełnienia dodatkowych warunków mieszkaniowych, powrotu do wcześniejszego zawodu, konfliktu w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 261-290, 342-404, 1015-1028)

Zgodnie z art. 56 ustawy, z rodzinami zastępczymi niezawodowymi, w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych, podpisane zostały 3 umowy przekształcające niezawodowe rodziny zastępcze w zawodowe. Zawarte umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej zawierały elementy, o których mowa w art. 54 ust. 1 i 2. Spośród wymienionych elementów w art. 54 ust. 3 pkt 1-15 ustawy, brak było podania wysokości kosztów utrzymania i eksploatacji lokalu mieszkalnego, w którym pełniła funkcję rodzina zastępcza, co nie wypełniło zapisu pkt 12a).

W okresie objętym kontrolą nie zawierano umów, o których mowa w art. 35 ust. 2 ustawy, tj. umieszczenia w pieczy zastępczej odbywały się wyłącznie w wykonaniu postanowień sądu.

(dowód: akta kontroli str. 291-328)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W zawieranych umowach-zleceniach nie podano wysokości kosztów utrzymania i eksploatacji lokalu mieszkalnego, w którym ma być pełniona funkcja rodziny zastępczej zawodowej (art. 54 ust. 3 pkt 12a ustawy).

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że mimo podejmowanych działań w zakresie pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych oraz promocji rodzicielstwa zastępczego liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zmniejszała się i pozostawała na niskim poziomie. Wynikiem tego było niezrealizowanie postanowień i ustaleń zaplanowanych limitów rodzin pieczy zastępczej, zawartych w 3-letnich Programach, uchwalonych przez Radę Powiatu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

3. Kierowanie dzieci do rodzin zastępczych, finansowanie ich pobytu oraz sprawowanie bieżącego nadzoru.

Opis stanu faktycznego

1. Centrum określało potrzeby związane z funkcjonowaniem rodzin zastępczych na podstawie prowadzonej dokumentacji dla rodzin zastępczych oraz postanowień sądu. Planowano w ten sposób liczbę osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz wielkość wydatków na ten cel. I tak np. w 2015 r. szacowano, że w pieczy zastępczej zostanie umieszczonych 20 dzieci, w tym 5 dzieci w rodzinach spokrewnionych, a 15 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych, niezawodowych oraz rodzinnym domu dziecka. Posiadane informacje umożliwiały planowanie środków finansowych w wysokości odpowiadającej potrzebom oraz pozwalały na właściwe funkcjonowanie rodzin zastępczych, w tym terminowe ich finansowanie. Wszelkie zmiany wynikające z bieżących potrzeb były zgłaszane do Zarządu Powiatu puławskiego i pozytywnie rozpatrzone.

W latach 2013-2015 wydatki na zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (między innymi: świadczenia dla rodzin zastępczych, wynagrodzenia rodzin zastępczych, świadczenia dla osób opuszczających rodziną lub instytucjonalną pieczę zastępczą, wynagrodzenia koordynatorów, wydatki z tytułu zawartych porozumień) wyniosły odpowiednio: 3.264,3 tys. zł, 3.435,4 tys. zł i 3.413,4 tys. zł, co stanowiło 2,8%, 3,0% i 3,0% wydatków ogółem powiatu.

2. Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługiwało świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania w kwocie

660 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej lub 1.000 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej. Świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka wyniosły w tym okresie: 2.024,2 tys. zł w 2013 r., 2.051,5 tys. zł w 2014 r. i 2.129,3 tys. zł w 2015 r., w tym odpowiednio: 988,4 tys. zł, 982,3 tys. zł i 935,6 tys. zł dla rodzin zastępczych spokrewnionych, 540,6 tys. zł, 528,5 tys. zł i 545,2 tys. zł dla rodzin zastępczych niezawodowych i 404,3 tys. zł, 423,1 tys. zł i 522,8 tys. zł dla rodzin zastępczych zawodowych. Dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka z tytułu posiadania orzeczenia o niepełnosprawności wynosił 200 zł. W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 18 września 2014 r. świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka były pomniejszone o 50 % kwoty dochodu dziecka, tj. renta rodzinna, zasiłek pielęgnacyjny, alimenty. Po nowelizacji przepisów ustawy, świadczenia te były wypłacane w pełnej kwocie dla rodzin, które mają je przyznane w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych wyniosły 280,7 tys. zł w 2013 r., 308,9 tys. zł w 2014 r. i 372,3 tys. zł w 2015 r. Zgodnie z art. 85 ust. 1 – 2 ustawy o pieczy zastępczej, rodzina zastępcza zawodowa otrzymywała wynagrodzenie w kwocie od 2.000 zł do 2500 zł miesięcznie dla rodzin zawodowych, prowadzący rodzinny dom dziecka kwotę 2.650 zł, a rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego wynagrodzenie miesięczne w kwocie od 2.600 zł do 3.180 zł (powiększony o dodatek, o którym mowa w art. 85 ust. 5 ustawy).

3. W 2015 r. średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wyniósł 731 zł, w rodzinie zastępczej niezawodowej 1.052 zł, w rodzinie zastępczej zawodowej 1.033 zł, a w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – 699 zł. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinnym domu dziecka stanowił 1.163 zł, a w placówce opiekuńczo wychowawczej 3.908 zł.

W przypadku rodzin zastępczych zawodowych, a także spokrewnionych, średni miesięczny koszt utrzymania dziecka – w związku z art. 83 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej – obejmował dofinansowanie do wypoczynku dzieci w wieku od 6 do 18 roku życia, a od 19 września 2014 r. dla wszystkich dzieci⁸ poza miejscem jego zamieszkania, świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo oraz świadczenie na pokrycie wydatków zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Świadczenia fakultatywne były przyznawane na wniosek rodzin zastępczych (również spokrewnionych) i uwzględnione w corocznych planach budżetowych. W 2015 r. na dofinansowanie do wypoczynku 56 dzieci poza miejscem zamieszkania dziecka, przeznaczono dla każde z nich kwotę 300 zł. Natomiast pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, stanowiło kwotę 500 zł dla każdego z 11 dzieci (w tym 2 dzieci z rodzin spokrewnionych), którym takie świadczenie zostało przyznane między innymi na zakup: łóżek, pościeli, lampek, wózków, wyprawek dla niemowlaków, materacy, szaf itp. Na nowopowstały w 2013 r. rodzinny dom dziecka, przeznaczone jednorazowo środki finansowe na zakup pralki automatycznej, zmywarki do naczyń wyniosły łącznie w kwocie 2841 zł. Ponadto, w zawartej umowie zlecenia (w przypadku złożenia wniosku dotyczącego remontu budynku) ustalono kwotę 10 tys. zł.

Wszystkie rodziny zastępcze, które złożyły wniosek o przyznanie dofinansowania do wypoczynku lub świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych dzieci otrzymały ww. świadczenia. Natomiast żadna z rodzin nie wystąpiła z wnioskiem o świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo czy też okresowo.

(dowód: akta kontroli str. 54-57, 329-341, 405-482, 1014)

⁸ Ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw)

4. Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą 24 rodzin zastępczych, w tym 6 rodzin zastępczych spokrewnionych, 6 niezawodowych oraz 12 zawodowych. Ponadto, dokonano analizy dokumentacji 44 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych na koniec 2015 r. Stwierdzono, m.in. że:

W okresie do dnia 5 listopada 2014 r. organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządzał okresowe oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, – wg wzorów druku „Diagnoza sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej”, stanowiącego Załącznik Nr 3 oraz „Ocena sytuacji dziecka” – Załącznik Nr 4 do Zarządzenia Nr 10/2012 z dnia 26 marca 2012 r. Dyrektora PCPR w sprawie wprowadzenia wzorów druków dokumentów w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny oraz okresowe oceny funkcjonowania rodzin zastępczych (art. 132 ustawy) – wg wzoru druku „Ocena rodziny zastępczej” stanowiącego Załącznik Nr 7 ww. zarządzenia.

Wskazać należy, że ocena sytuacji dziecka zawarta w ww. załączniku nr 4 nie zawierała elementów wymienionych w art. 129 ustawy. Stosownej modyfikacji tego załącznika dokonano dopiero zarządzeniem nr 45/2014 Dyrektora PCPR w Puławach z dnia 5 listopada 2014 r.

Zgodnie z art. 131 ust. 1 i ust. 2, powyższe oceny dotyczące sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz oceny funkcjonowania rodzin zastępczych (art. 134 ust. 1), dokonywane były w terminach określonych ustawą o pieczy zastępczej. Po każdorazowym dokonaniu oceny sytuacji dziecka, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał ją do sądu.

Plany pomocy dziecku przebywającemu w rodzinnej pieczy zastępczej opracowywali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej we współpracy z rodzinami zastępczymi i asystentem rodziny, w sytuacji gdy rodzina biologiczna była objęta taką opieką, na zatwierdzonych przez Dyrektora PCPR drukach w przywołanych powyżej zarządzeniach. W opracowanych planach wyszczególnione były cele długoterminowe oraz krótkoterminowe z formą ich realizacji. Plany te w miarę potrzeb były korygowane i modyfikowane na posiedzeniach dotyczących sytuacji dziecka, a osobami odpowiedzialnymi za realizację były rodziny zastępcze. Kontakty pracownika Zespołu Pieczy Zastępczej z rodziną zastępczą były systematyczne i poprzedzały posiedzenia ds. oceny sytuacji dziecka.

We wszystkich 5 przypadkach organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał zgłoszenia informacji o uregulowanej sytuacji prawnej dziecka umożliwiającej ich przysposobienie do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie. Wszystkie informacje o całokształcie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, również o umieszczeniu dziecka w pogotowiu rodzinnym, były przekazywane do sądu nie rzadziej niż co 3 miesiące. W 7 przypadkach przyczyną umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym było zrzeczenie matek bezpośrednio po urodzeniu, a w jednym porzucenie dziecka (niewydolność wychowawcza matki wynikająca z upośledzenia umysłowego). W czterech przypadkach odnośnie pozbawienia władzy rodzicielskiej noworodka pozostawionego przez matkę w szpitalu, sąd odpowiednio po 24, 28, 38 i 64 dniach ustanowił opiekuna prawnego, co nie było zgodne z terminem 7 dni określonym w art. 149 § 4 Kodeksu rodzinnego. Również po znacznym oczekiwaniu, sąd w dwóch przypadkach (po 7 i 60 dniach) rozpatrzył wniosek PCPR w sprawie przeniesienia dziecka z pogotowia rodzinnego do docelowej zawodowej rodziny zastępczej.

Liczba dzieci przebywających w tym samym czasie w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej była zgodna z art. 53 oraz art. 37 ust. 2 ustawy. Liczba dzieci zwiększona ponad 3 osoby wynikała wyłącznie z konieczności umieszczenia, za zgodą rodziny zastępczej oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodzeństwa.

Postanowienia sądowe o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej były wykonywane bezzwłocznie. W stosunku do jednego jednomiesięcznego dziecka niepełnosprawnego, czas pobytu w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego wynosił 12 miesięcy, a jego przedłużony pobyt wynikał z braku kandydatów na rodzinę adopcyjną oraz na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 5, rodziny zastępcze systematycznie podnosiły swoje kwalifikacje uczestnicząc dwa razy w roku w specjalistycznych szkoleniach w miejscu zamieszkania oraz wyjazdowych wraz z dziećmi (w 2013 r. zrealizowano 8-dniowe szkolenie dla wszystkich rodzin zastępczych zawodowych).

Ponadto, Centrum na podstawie przeprowadzonej ankiety i analizy zgłaszanych potrzeb zrealizowało następujące szkolenia: „Zasady prowadzenia działalności gospodarczej”, „Nerwice i zaburzenia odżywiania”, „Tatuaż piercing, a zachowania problemowe młodzieży”, „Ile kalorii potrzebujemy, jak stosować suplementy i czy warto po nie sięgać”, „Zagrożenia współczesnej młodzieży od substancji psychoaktywnych”, „Bezpieczeństwo w sieci”.

(dowód: akta kontroli str. 483-734, 912-989)

NIK stwierdziła, iż w przeprowadzonym badaniu/analizie dokumentacji 40 dzieci przebywających w 11 rodzinach zastępczych zawodowych wg stanu na koniec 2015 r., na 67 dokonanych okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, w 45 przypadkach brak było na posiedzeniu pedagoga, a w 49 psychologa. Ponadto, bez udziału: asystenta rodziny dokonano 26 takich ocen, a przedstawiciela ośrodka adopcyjnego 12 ocen. Bez udziału rodziców biologicznych dziecka dokonane zostały 22 oceny. Oznacza to, iż oceny ww. przypadków były dokonane z naruszeniem art. 130 ust. 1 pkt 1-7 ustawy, który precyzuje jakie osoby powinny uczestniczyć w ich opracowaniu. Należy przy tym zaznaczyć, że sytuacja taka miała miejsce pomimo, że z wyprzedzeniem 2-3 tygodniowym, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej pisemnie zapraszał, powołując się na art. 130 ust. ustawy, ww. osoby, podając termin i miejsce spotkania oraz informując, którego dziecka dotyczy ta ocena. Pomimo braku ww. osób, posiedzenia odbywały się zgodnie z art. 131 określającym terminy dokonania ocen oraz zgodnie z art. 47 ustawy, tj. realizacją nałożonych na organizatora obowiązków, dotyczących dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, co najmniej przy udziale rodziny zastępczej.

W ocenie NIK, dokonywanie okresowych ocen w niepełnym składzie, bez udziału przedstawicieli, którzy bezpośrednio są zaangażowani w sprawę dziecka (przede wszystkim pedagog szkolny, psycholog czy też przedstawiciel ośrodka adopcyjnego), może być niepełne, nie oddające być może stanu faktycznego w jakim położeniu znajduje się dziecko, co może utrudnić prawidłową realizację planowanych zamierzeń.

(dowód: akta kontroli str. 736-739)

Analiza dokumentacji wykazała, że system monitorowania mający na celu ocenę prawidłowości i skuteczności wychowania prowadzonego w rodzinach zastępczych, prowadzony był rzetelnie między innymi poprzez: wizyty środowiskowe w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej oraz dziecka (nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dzieci do lat 3 i nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku dzieci starszych, a w rodzinach zastępczych współpracujących z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej co najmniej raz w miesiącu), obserwacje wzajemnych relacji panujących w rodzinie oraz stopnia zabezpieczenia potrzeb dziecka, rozmowy z pedagogami szkolnymi oraz ich piśmie informacje na temat funkcjonowania dziecka w szkole, przedszkolu, terminowe oceny sytuacji dziecka oraz rodziny zastępczej, realizację planu pomocy, udział rodzin zastępczych w grupach wsparcia, szkoleniach, imprezach okolicznościowych.

O przeprowadzonych wizytach, kontrolach, wysłuchaniach dzieci świadczyły: adnotacje w rejestrze spraw, w karcie czynności koordynatora, sporządzone informacje czy też notatki z podejmowanych działań.

Spośród objętych kontrolą dzieci w latach 2013-2015, dziesięcioro zmieniło rodzinę zastępczą, w tym 5 zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej w związku z trudnościami wychowawczymi, a 5 zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej w związku z chorobą rodzica zastępczego lub trudności opiekuńczo-wychowawczych.

Do jednej rodziny spokrewnionej posiadającej bardzo dobre warunki i zasoby oraz deklarującej gotowość do podjęcia funkcji zawodowej rodziny zastępczej i zakwalifikowanej

na szkolenie, skierowano dwoje niespokrewnionych dzieci. W 2014 r. rodzina ta uzyskała pełną kwalifikację i łączy funkcję jako spokrewniona oraz zawodowa rodzina zastępcza.

5. W okresie objętym kontrolą w Centrum nie były przeprowadzane zewnętrzne kontrole przez Starostę Powiatu, dotyczące funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej. Do sprawowania kontroli w trybie określonym w art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny⁹, Zarząd powiatu upoważnił w dniu 17 grudnia 2014 r. Dyrektora PCPR. Od 2015 r. wprowadzono do zakresu czynności pracowników Zespołu ds. świadczeń, wykonywanie czynności kontrolnych w sytuacjach stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie bieżącego monitoringu dokonywanego przez organizatora pieczy zastępczej. Opracowany i zatwierdzony przez Dyrektora PCPR program kontroli zewnętrznych na 2016 r. przewidywał przeprowadzenie 7 kontroli okresowych w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz 1 kontrolę doraźną. W I półroczu 2016 r. zrealizowane zostały 2 kontrole okresowe oraz 1 doraźna, w protokołach których stwierdzono prawidłowość wywiązywania się rodzin zastępczych z nałożonych zadań określonych ustawą.

Od maja 2016 r. dla celów kontrolnych, wprowadzony został ujednolicony druk „Arkusze kontrolny” – Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr 19/2016 z dnia 20 maja 2016 r. Dyrektora PCPR w sprawie wprowadzenia wzorów druków dokumentów stosowanych w Zespole ds. świadczeń oraz w Zespole ds. pieczy zastępczej w PCPR w Puławach.

(dowód: akta kontroli str. 740-827)

6. W badanych latach 2013-2015, do PCPR nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Również nie było przypadków, których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy, tj. gdy Starosta zawiadamia sąd o nie wypełnianiu przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka swoich funkcji lub wypełnianiu ich niewłaściwie.

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, były sporządzane i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej poprzez system CAS terminowo, tj. za I półrocze w terminie do 30 czerwca oraz za II półrocze do 31 stycznia roku następnego. Zawarte w nich dane były zgodne z danymi prezentowanymi w rocznych sprawozdaniach z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej (Rb-28S), jak również w sprawozdaniach z działalności PCPR przekazywanych do Zarządu Powiatu w Puławach.

(dowód: akta kontroli str. 828-911)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W wielu przypadkach, mimo iż Organizator przekazywał stosowne zaproszenia, posiedzenia dotyczące okresowych ocen sytuacji dziecka odbywały się bez udziału: asystentów rodziny, przedstawicieli ośrodka adopcyjnego oraz rodziców biologicznych dziecka, co było niezgodne z dyspozycją zawartą w art. 130 ust. 1 pkt 1-7 ustawy.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości..

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰, wnosi o określanie w zawieranych umowach-zleceniach wysokości kosztów utrzymania i eksploatacji lokalu mieszkalnego, w którym ma być pełniona funkcja rodziny zastępczej (art. 54 ust. 3 pkt 12a ustawy).

⁹ W brzmieniu obowiązującym od 19 września 2014 r.

¹⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096, ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 lipca 2016.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

Dyrektor
Jacek Szcherbiński

Kontroler
Piotr Chwaliński
specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis